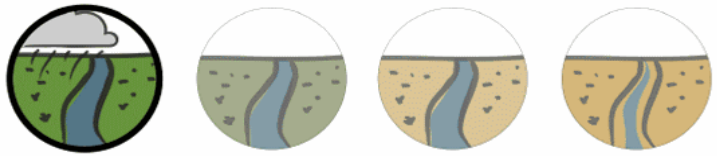
Változó éghajlat és változó mezőgazdasági kockázatok a 2026. évi nyár példáján

Előadó: Dr. Somfalvi-Tóth Katalin
egyetemi docens, meteorológus
MATE Növénytermesztési-tudományok Intézet, Agronómia tanszék
Kaposvári Campus

Kukorica stratégia - Készülj a következő szezonra már most! – Agroinform online konferencia, 2026. 11. 04.

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

ASZÁLY

Normál állapot

Aszályos időszak (hetek – hónapok)

Vissza a megszokott állapothoz

Időszakos eltérés

A megszokotthoz képest tartós vízhiány

ARIDITÁS

Hosszú táv (évtizedek – évszázadok)

Éghajlati sajátosság

Tartósan száraz klíma, hosszú távú vízhiány

VÍZSZŰKÖSSÉG

Készlet és igény

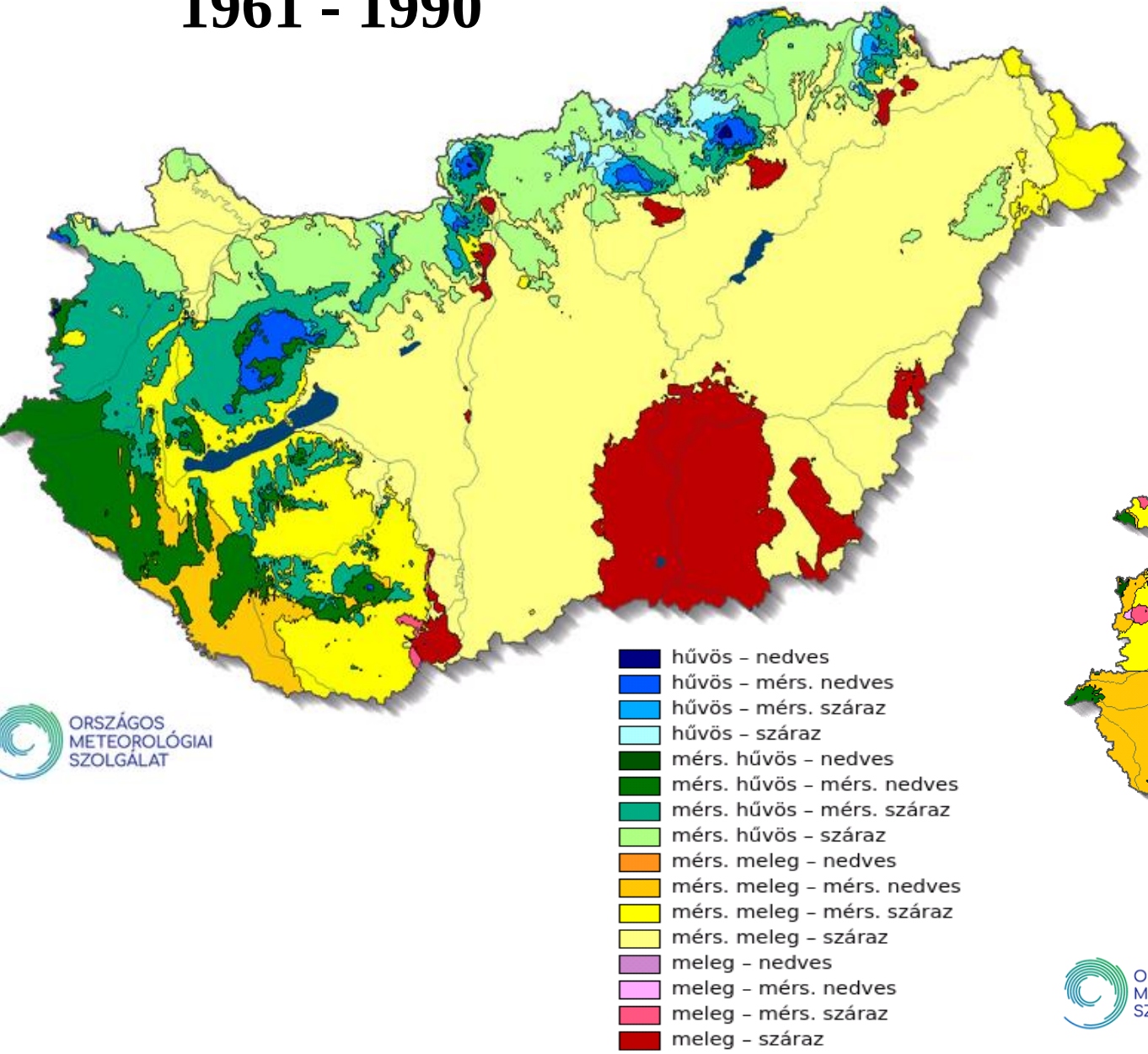
A felhasználási igény meghaladja a hozzáférhető vizet

Aszály = időszakos anomália | **Aridítás = tartós klímaállapot** | **Vízszűkösség = készlet–igény probléma**

Fogalmi alap: WMO • UNDRR • FAO

Megváltozott éghajlati zónák

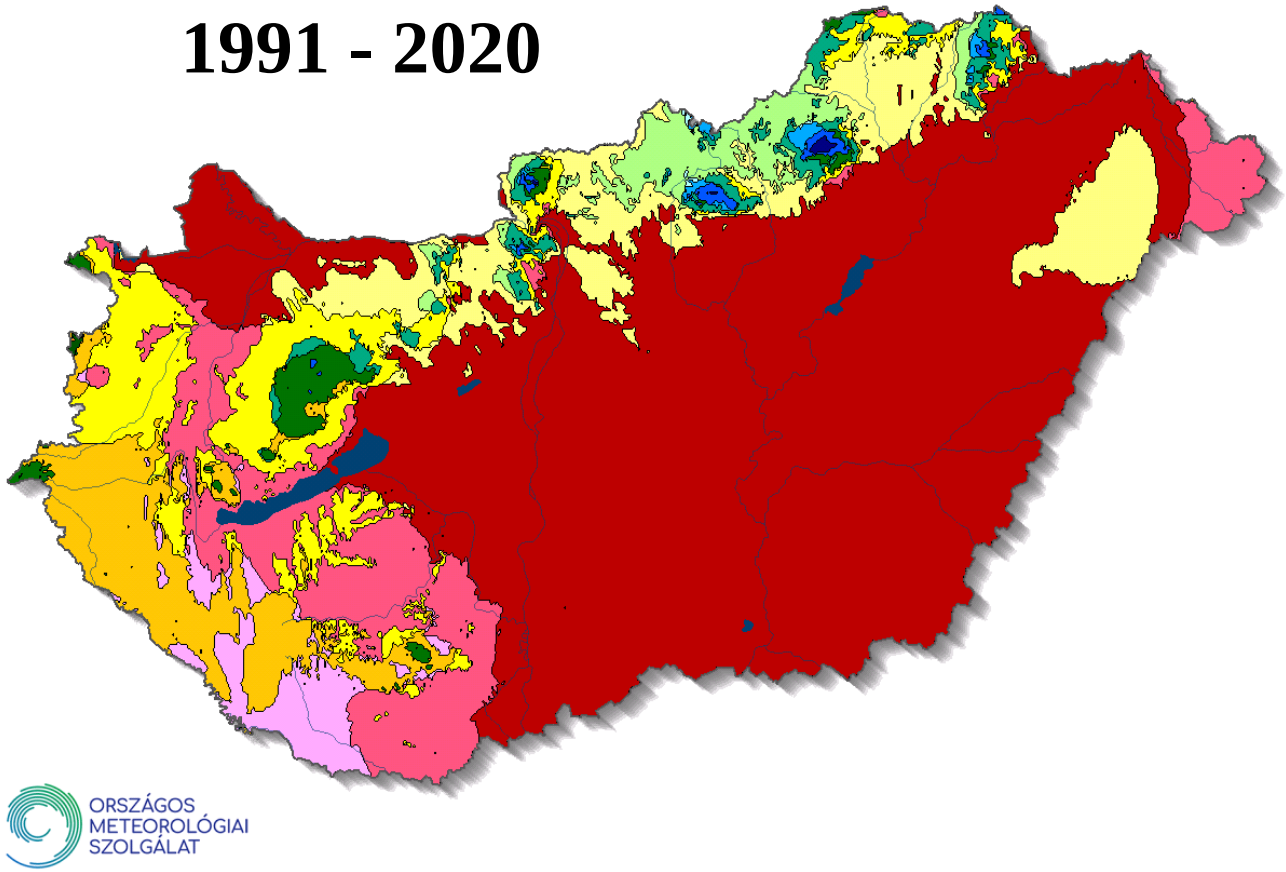
1961 - 1990

Mérsékelten meleg - száraz

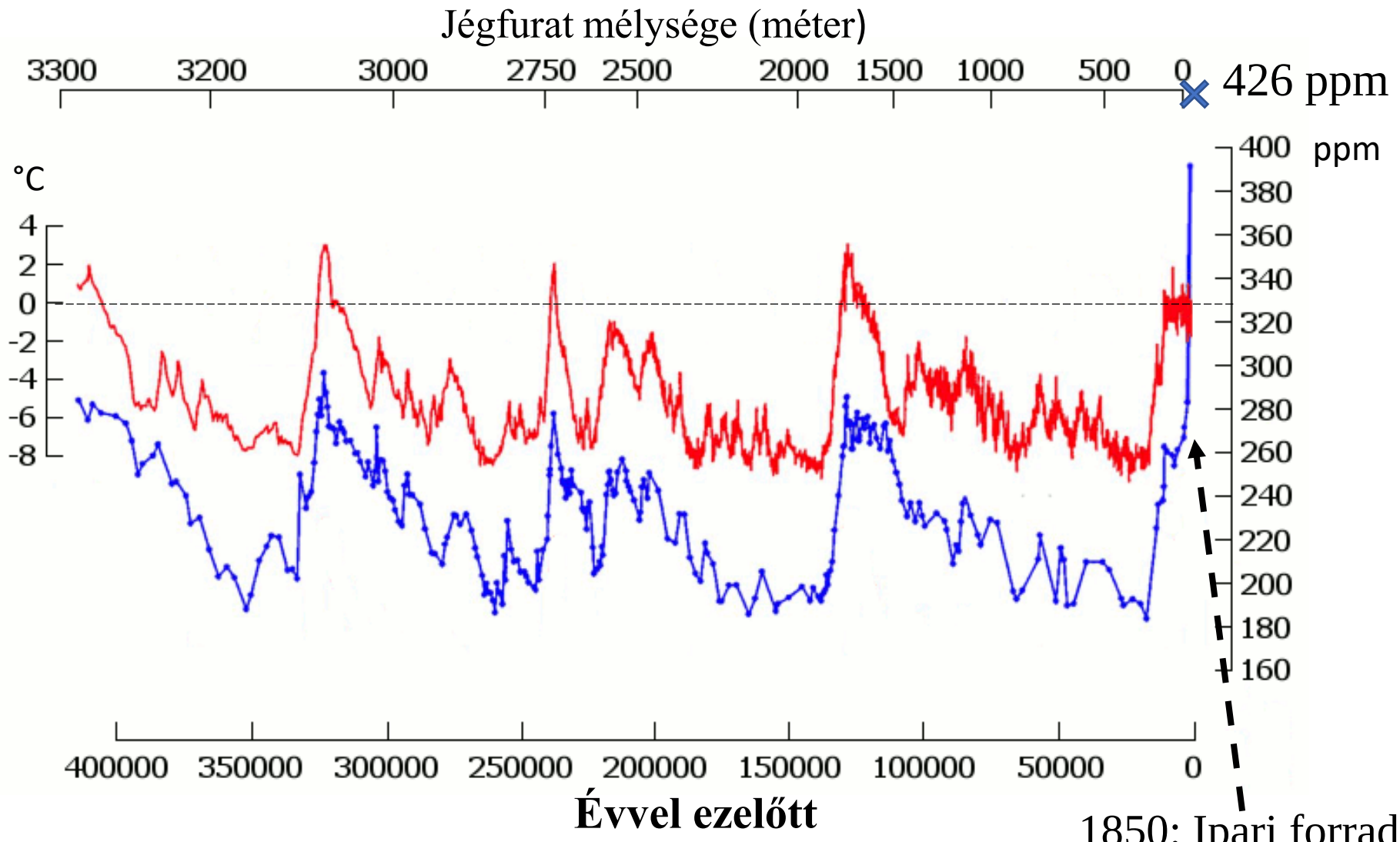
Meleg - száraz

1991 - 2020

Elmúlt évezredek éghajlata - Paleoklimatológia

A CO_2 koncentráció és a Föld átlaghőmérsékletének kapcsolata az elmúlt 400.000 évben

Piros vonal:
Hőmérsékleti eltérés (°C)
1961-1990 átlaghoz képest

Kék vonal: CO_2 koncentráció (ppm)

Vostok (Antarktisz) mérőállomás jégfuratai

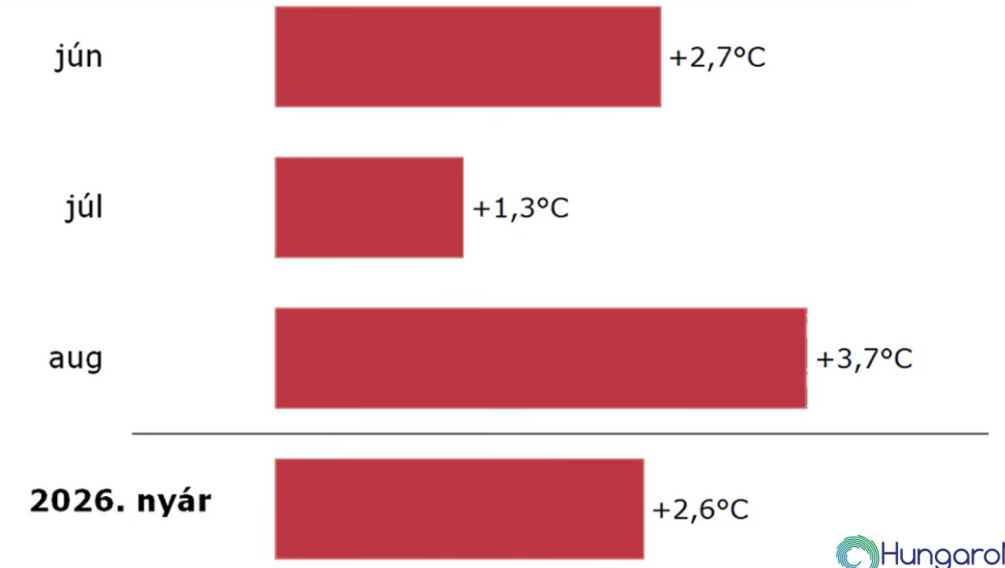
Mennyire volt extrém 2026 nyara az aszály szempontjából?

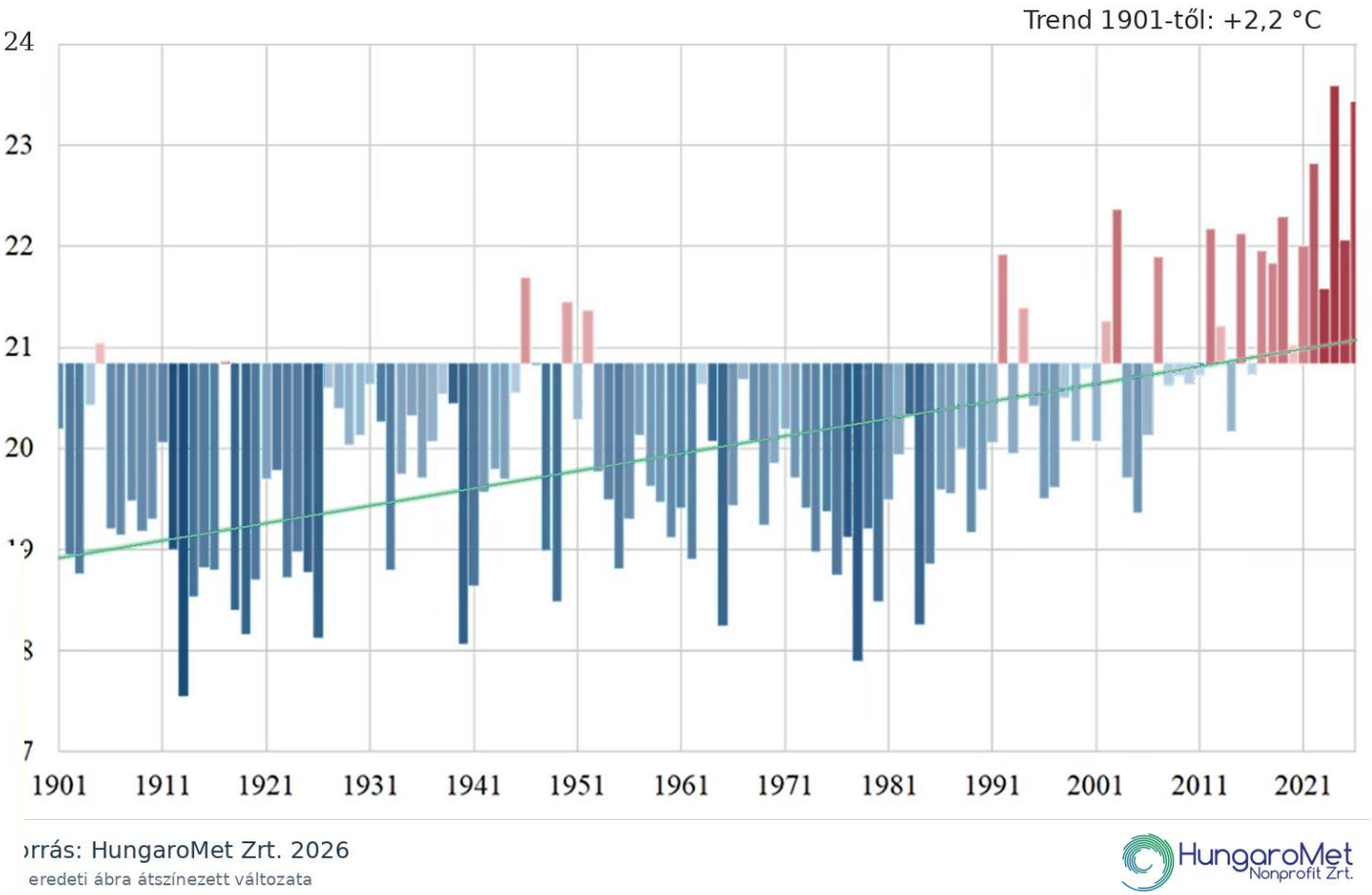

2026 nyár országos középhőmérséklete

Referencia időszak:
1991 – 2020

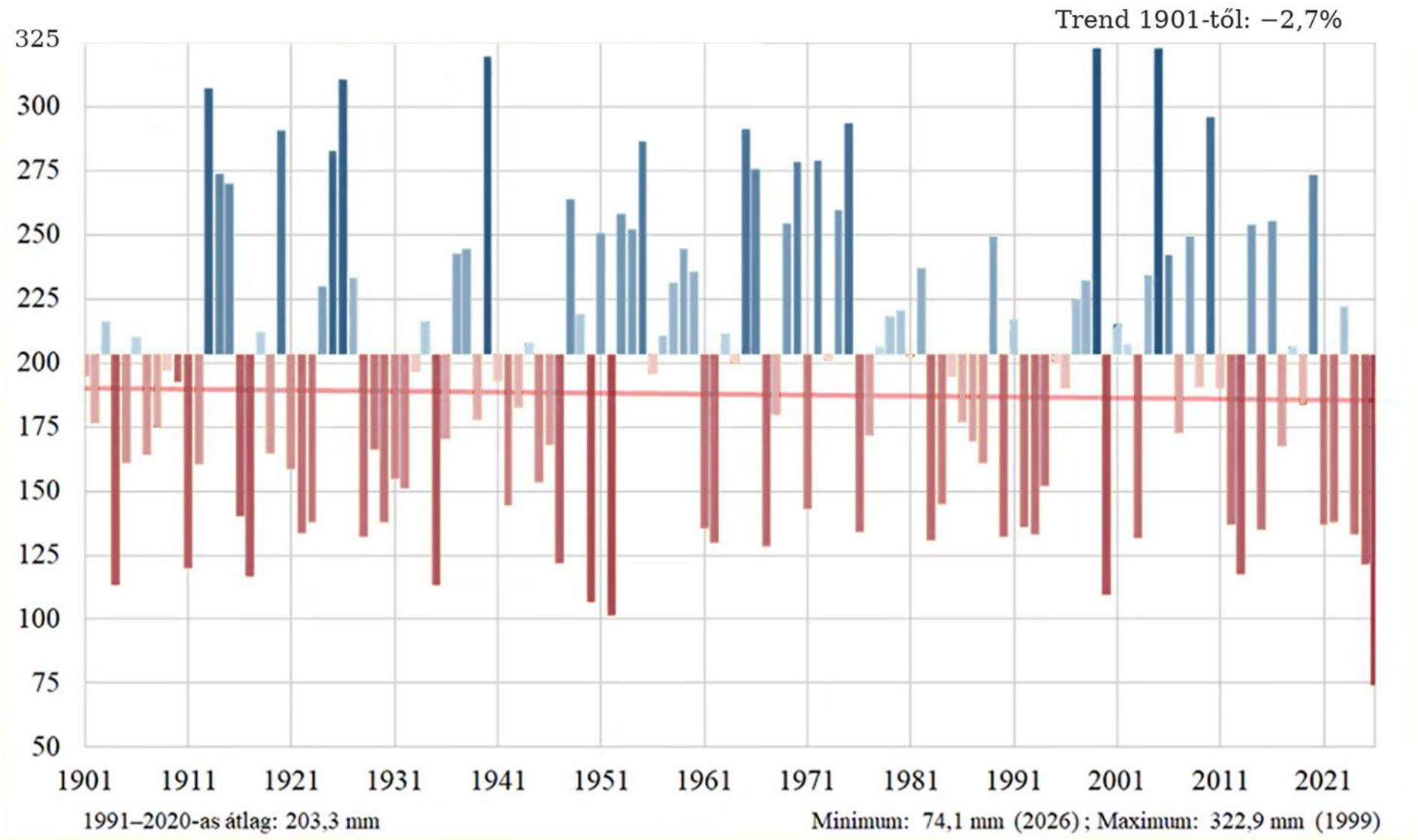
2. legmelegebb nyár
1901 óta

rrás: HungaroMet Zrt. 2026
eredeti ábra átszínezett változata

Nyári csapadékösszeg (mm) – országos átlag

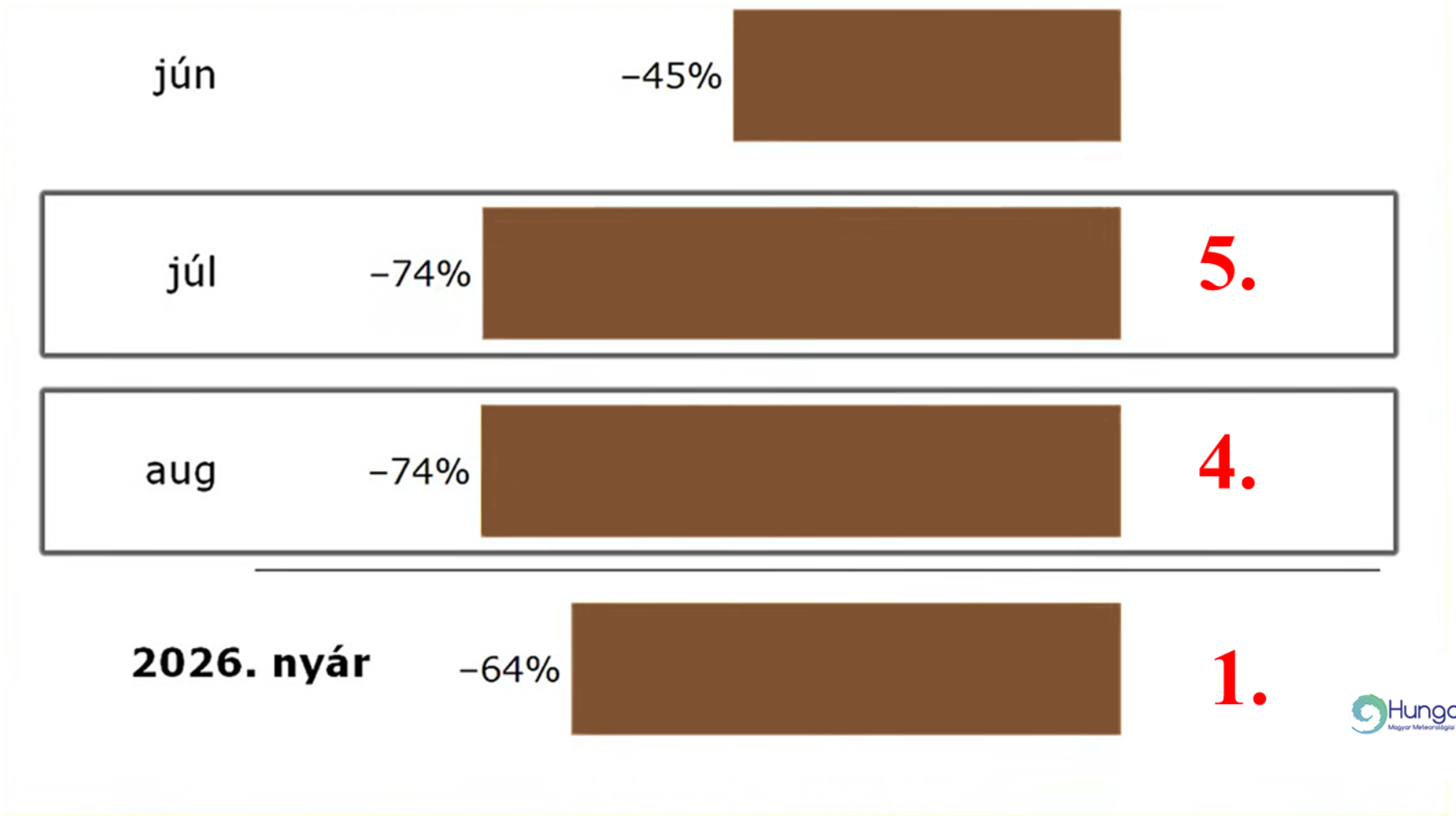

1901 óta legszárazabb

~74,1 mm

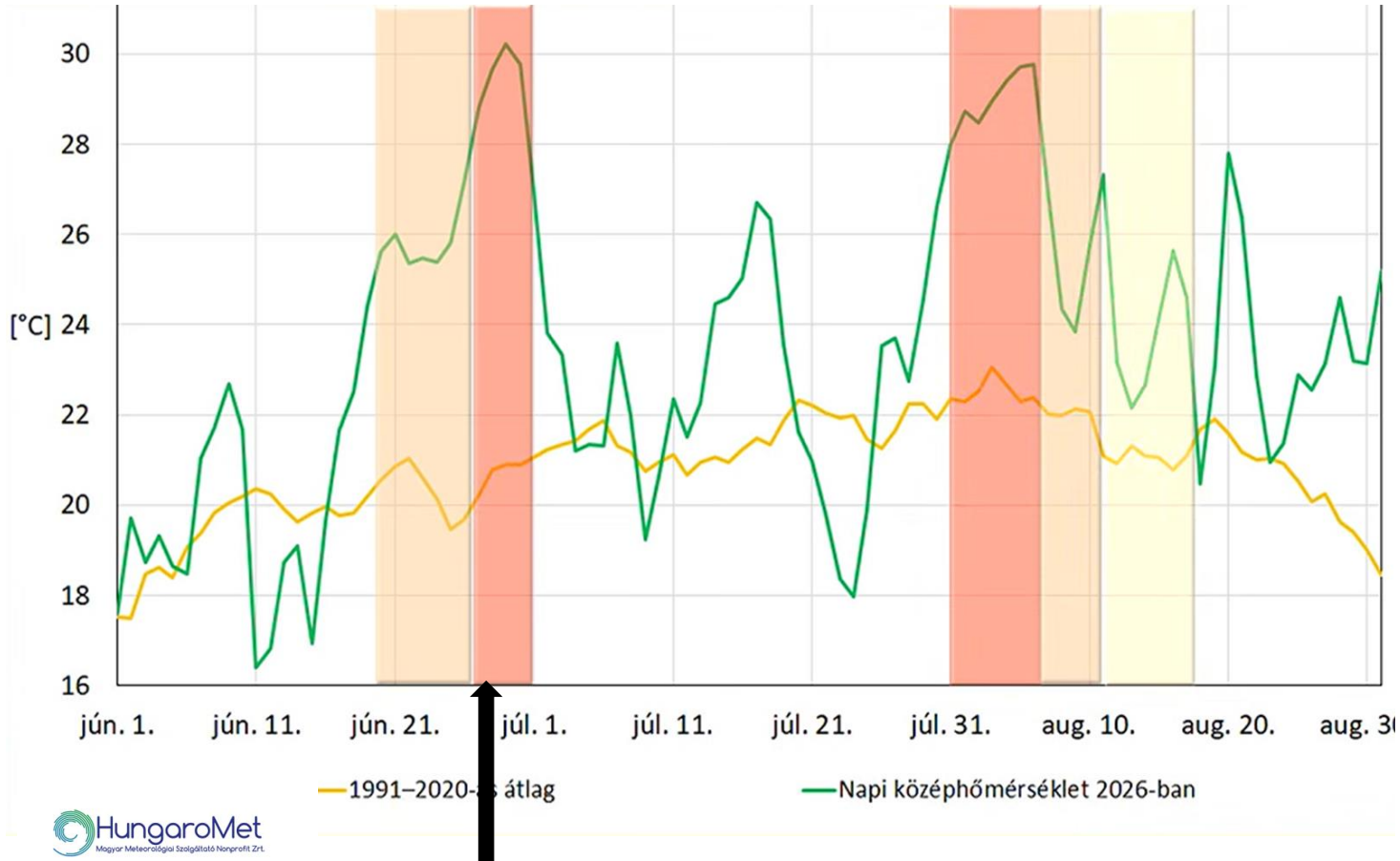
HungaroMet
Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.

Országos havi csapadékösszegek eltérése az 1991 – 2020-as átlagtól

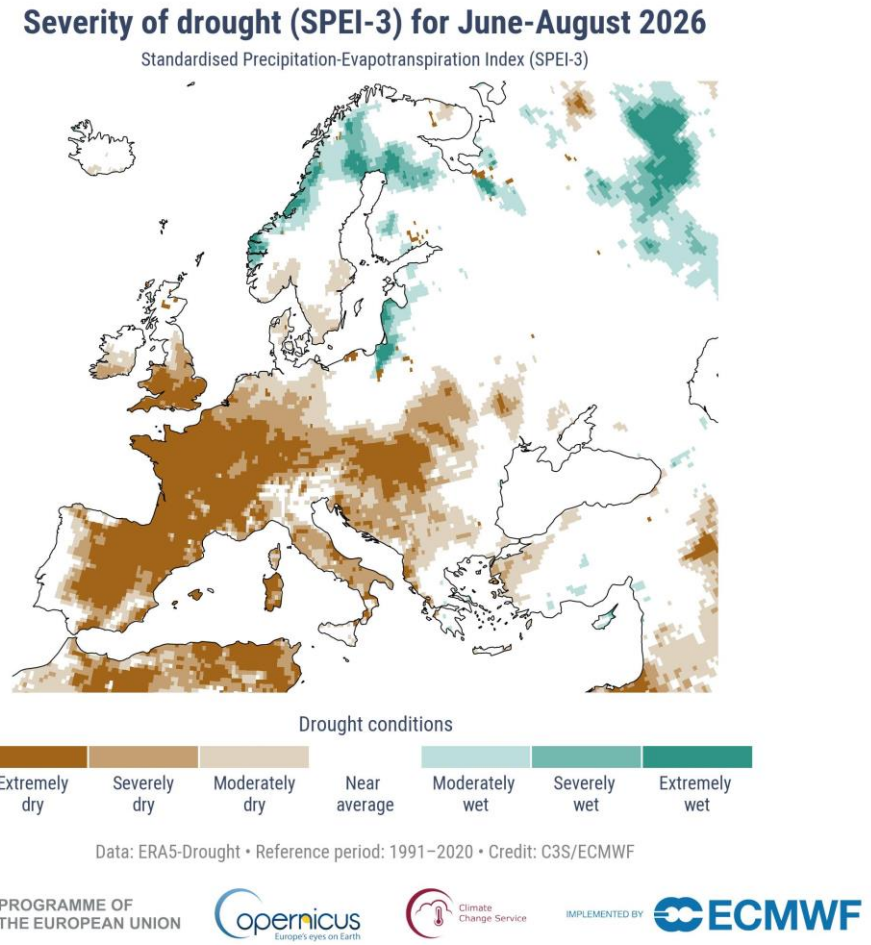

1. hőhullám

2. hőhullám

Új országos melegrekord: 42°C, Szécsény

- Angliában Surrey megyében 62 napig nem esett az eső
- Anglia: aug. 10.-én az ország 71%-a aszálysújtotta terület. Mérések kezdete óta (1836) nem volt ilyen
- Franciaországban július-ban 67%-os csapadékanomália. Rajna egy szakaszán nem volt hajózható

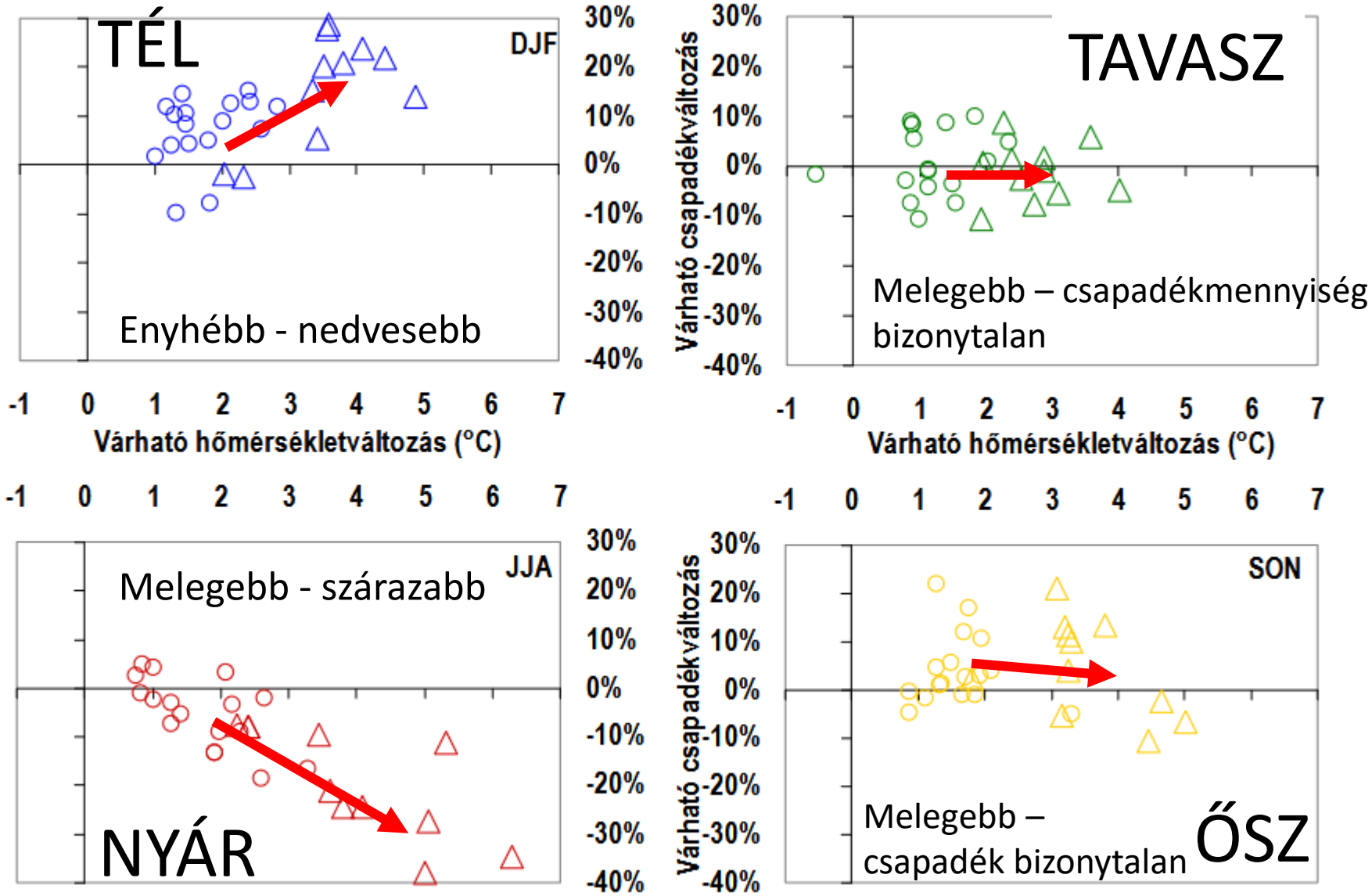
1. Tartós anticiklonális helyzet: Egy kiterjedt, magasnyomású légköri képződmény akadályozza a légtömegek cserélődését
2. Leszálló légmozgás és felmelegedés: a süllyedő levegő adiabatikusan melegszik. Felhőoszlató hatású
3. Csökkent talajnedvesség: tartós hőség kiszárítja a talajt, így kevesebb párolgásra fordított energia jut, így több energia jut a levegő felmelegítésére.

Vajon hol tartunk most az éghajlatváltozás terén?

Éghajlati Projekció*
Futtatás éve: 2012

○ 2021-2050

△ 2071-2100

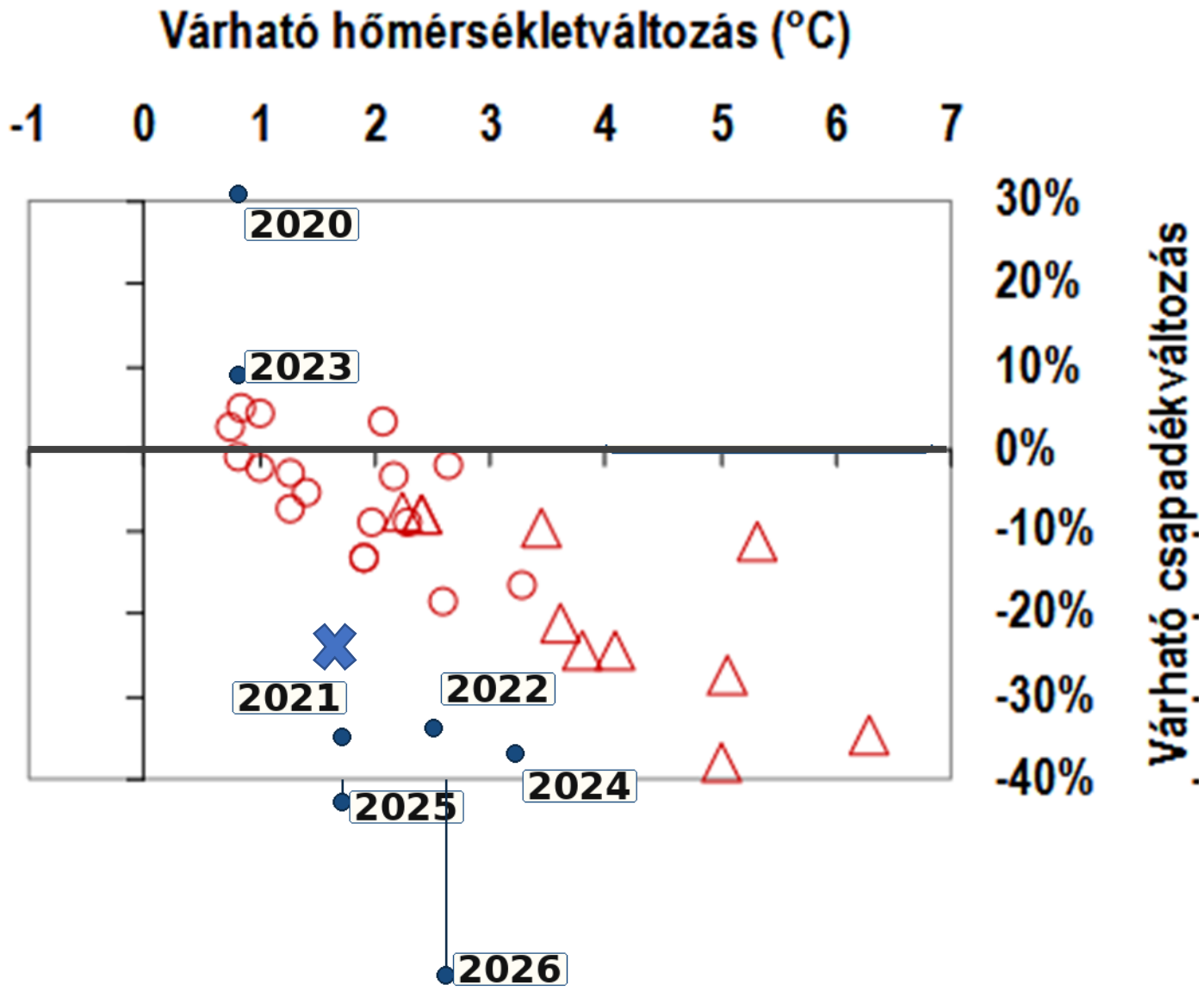
*Bartholy Judit – Pongrácz Rita (2012): ***Regionális éghajlatváltozás – Modelleredmények elemzése a Kárpát-medence térségére.*** Egyetemi Meteorológiai Füzetek, 24.

Illesszük be az elmúlt nyarakat (2020 – 2026)!

Projekció készítési éve: 2012

○ 2021-2050

△ 2071-2100

2020 – 2026 anomáliája:

Csapadék: -23,4%
Átlaghőmérséklet: +1,8 °C

A veszély nem egyenlő a kockázattal

VESZÉLY

- **Kitettség**
- **Érzékenység**
- **Alkalmazkodóképesség**

tudás, felkészültség, anyagi lehetőségek

Az alkalmazkodás csökkentheti a kockázatot.

Köszönöm a figyelmet!

Kukorica stratégia - Készülj a következő szezonra már most!
– Agroinform online konferencia, 2026. 11. 04.

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM